

použito v tomto případě z té příčiny, protože tento případ jest výjimečným případem, že onen předpis byl utvořen pro normální poměry hospodářské v předpokladu, že všechny dopravní podniky jsou za zásilku úplně zodpovědny. Že podle předpisu čl. 387 obch. zák. má býti zásad předchozího titulu o právech a povinnostech zasílatelových použito pouze »ostatně«. Že dispositivní ustanovení druhého odstavce čl. 367 obch. zák. vůbec není normou zásadní, nýbrž zcela výjimečným pravidlem singulárním, se zásadami zasílatelství vůbec se neshodujícím. Že pro zasílatele platí naopak opačná zásada, jelikož podle čl. 380 obch. zák. ručí za každou škodu jeho nedbalostí vzešlou, pokud jde o péči řádného kupce, a poněvadž je podle čl. 379 obch. zák. povinen, by zásilky zboží o b s t a r a l u povozníka. Dovolací soud nesdílí dovolatelových právních názorů, že by se dala povinnost zasílatele, by svěřené mu k odeslání zboží pojistil, odvoditi ze zákona, jmenovitě z předpisů dovolatelem citovaných. Odvolací soud právem poukázal po této stránce ku předpisům čl. 387 a 367 druhý odstavec obch. zák. Podle předpisu čl. 367 druhý odstavec obch. zák. vůbec nemůže přicházeti v úvahu otázka, zda by řádný kupec v určitém případě pojistil zboží, neboť ani řádný kupec není povinen učiniti více, nežli co mu ukládá zákon. Mínil-li tedy dovolatel, že právní názor odvolací stolice odporuje pravému duchu obchodního zákona, pokud se týče, mínil-li, že vůbec odporuje obchodním zvyklostem, přehlíží, že v první řadě musí býti použito předpisů obchodního zákona, a to nejen jeho předpisů výslovných, nýbrž i oněch zásad právních, které se dají v ý k l a d e m odvoditi ze zákona, neboť zákonem jsou také všechny logické jeho důsledky, a konečně, že musí býti použito také oněch právních zásad, které se dají načerpati ze zákona jeho obdobným použitím, neboť byť i byl obchodní zákon zvláštním právem pro zvláštní poměry obchodních styků, přece není výjimečným právem ve smyslu nějaké úchytky od právní důslednosti, a proto dopouští také obdobné použití. Obchodní zvyklosti mohly by tedy přicházeti v úvahu teprve v druhé řadě, ale nemohou přicházeti v úvahu v tomto případě, ve kterém dlužno užití pravidel zákona, nehledí-li se ani k tomu, že dovolatel mluví o obchodní zvyklosti zcela všeobecně a že se vůbec zdá míti na mysli nějaké zvyklosti na území Slovenska, jichž by však v tomto případě, jenž musí býti posuzován podle platného práva v historických zemích, ani nemohlo býti použito. Pokud se dovolatel snaží dovoditi, že tento případ jest výjimečným případem, že citovaný předpis byl utvořen pro normální poměry hospodářské v předpokladu, že všechny dopravní podniky jsou za zásilku úplně zodpovědny, nemůže býti po dovolatelově přání nějaká výjimečnost vytvořena pro tento případ, jenž přece musí býti posuzován podle platného práva a nikoli na základě suspense platného právního řádu, odůvodňované nějakými poměry poválečnými.

Čís. 5803.

Vázanost soudu právoplatným rozhodnutím o přípustnosti pořadu práva nevztahuje se na případ, vyslovena-li přípustnost pouze z urči-

tého důvodu, aniž by se bylo obíráno důvodem jiným, zakládajícím nepřipustnost.

Na pořad práva nenáleží zásadně věci veřejnoprávní, věci soukromoprávní pak tehdy, jsou-li zvláštní platnou právní normou vyňaty z pravomoci řádných soudů.

Nárok na vydání podílů z fondů Čsl. melasové komise v likvidaci nelze uplatňovati pořadem práva. Ministerské radě nepřísluší tu úkol pouze dozorčí, nýbrž výlučné rozhodovací právo.

Nařízení ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n. jest platným.

(Rozh. ze dne 2. března 1926, Rv I 1989/25.)

Akciová cukrovarnická společnost domáhala se na Československé melasové komisi v likvidaci a na Československém eráru vyplacení podílu z fondu cenových rozdílů. Žalobní nárok opírala v podstatě o tvrzení, že se stávalo, že melasa z jednotlivého období, za niž melasová ústředna (čsl. melasová komise) platila nižší cenu, prodávala se odběratelům teprve v příštím období, kdy cena úředně stanovená byla vyšší, že melasová ústředna (čsl. melasová komise) dle zákonných ustanovení nesměla míti zisku, že proto ona vyšší cena požadována byla jen provisorně a že dodatečným ustanovením bývalého c. k. úřadu pro výživu lidu ze dne 1. listopadu 1917, čís. 97.052, dále výnosem čsl. ministerstva pro zásobování lidu ze dne 27. ledna 1919, čís. 2684 a ze dne 24. října 1919, čís. 82.358 bylo vysloveno, že rozdíl cen, jež cukrovarům za melasu byly placeny a jež od spotřebitelů byly vyžádány, má býti spotřebitelům jakožto nadvybraná část kupní ceny opětně vrácen a to dle směrnic v těchto výnosech stanovených. Z toho dovozovala žalobkyně, že její žalobní nárok jest v podstatě nárokem na vrácení části kupní ceny (nárokem z bezdůvodného obohacení). Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil rozsudky nižších stolic jakož i řízení jim předcházející jakožto zmatečné, vyslovil nepřipustnost soudů v této věci a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva.

D ů v o d y:

Otázku, zda jde o nárok soukromoprávní, či veřejnoprávní, kterou se první soud obírá, řeše námitku nepřipustnosti pořadu práva, a druhý soud u věci samé, maje za to, že, pokud jde o fond rozdílů cenových příslušné výnosy ministerstva, na něž žalobce svůj nárok na podíl z fondu toho opírá, byly úkony úřadu správního ve výkonu moci veřejné a nikoli soukromoprávním prohlášením, a pokud jde o nárok na podíl z fondu likvidačního, že opatření, jímž přirážka k fondu tomu předepsána, opět bylo jednostranným vrchnostenským příkazem, placení přirážky tedy povinností veřejnoprávní a nárok na vrácení části její rovněž povahy veřejnoprávní — netřeba zde řešiti, neboť, jak se níže ukáže, nenáleží věc na pořad práva, nejen, jde-li o nároky veřejnoprávní, nýbrž ani tehdy, jde-li o nároky soukromoprávní, takže otázka ta je docela

bezpředmětnou. Nicméně upozorniti dlužno, že jest v tom rozpor, míní-li odvolací soud, že je sice vázán nenapadeným rozhodnutím prvního soudu, že věc na pořad práva náleží — a to, jak první soud uznal, proto, že jde o věc soukromoprávní, — že však to má jen ten význam, že odvolací soud je nucen přikročiti k řešení věci samé, avšak nikoli také ten, že by nároky samy musil pokládati za nároky soukromoprávní a řešiti je dle zásad práva soukromého, a že pokud jde o nároky veřejnoprávní, není soud prý oprávněn je uznati, poněvadž zákon ze dne 8. června 1923, čís. 121 sb. z. a n., o jehož případ jde, na nároky veřejnoprávní se nevztahuje, kteréhož důvodu odvolací soud aspoň, pokud jde o nárok na podíl fondů likvidačního výslovně užil. Nelzeť přec v jednom a témže sporu říci, že o nároku povolání jsou rozhodovati soudové, že však o něm rozhodnutí nesmějí, poněvadž jest veřejnoprávní: vždyť, musí-li o něm rozhodnouti, byť na základě omylného připuštění pořadu práva, jež však pro ně závazným se stalo, pak právě rozhodnutí musí a nemohou nárok zamítnouti právě z důvodu opačného, že jim rozhodnutí nenáleží, to by byl věčný chybný kruh, jenž by bránil, by strana rozhodnutí dosáhla. Druhá poznámka by byla, pokud se odvolací soud při fondu likvidačním odvolává na obdobu předpisů vl. nař. ze dne 11. února 1919, čís. 70 sb. z. a n. (§§ 5 a 6) a nař. ze dne 15. května 1919, čís. 247 sb. z. a n. (§ 8), jež se týkají komise kostní, že rovněž k vůli zamezení nedorozumění pro příští případy dlužno upozorniti, že případ je jiný, jenž obdoby nedopouští, ale stačí zde úplně odkázati na vývody dovolacího spisu. Jak již řečeno, nepatří věc na pořad práva, ať je nárok povahy veřejnoprávní nebo soukromoprávní, a dlužno to tedy doličiti, při čemž ovšem bude nutno vypořádati se i s plenárním usnesením ze dne 29. dubna 1924, č. pres. 1582/23, č. sb. n. s. 3775, dle něhož, byla-li otázka přípustnosti pořadu práva rozřešena kladně a právoplatně v nižších stolicích, jest tím vázán i nejvyšší soud. § 1 j. n. předpisuje, že soudní pravomoc v občanských věcech (ve věcech soukromoprávních), přísluší soudům tam poznačeným, jež nápis nazývá zrovna tak jako čl. I. úv. zák. k j. n. soudy řádnými, že však ovšem jim přísluší jen potud, pokud zvláštními zákony nejsou věci ty přikázány úřadům neb orgánům jiným, zejména tedy úřadům správním neb t. zv. soudům rozhodčím neb soudům mimořádným, jak je v protivu k nim (soudům řádným) klade také ústavní listina (§ 94 oproti § 86 pokud jde o správní úřady, a § 95, pokud jde o soudy mimořádné a rozhodčí). § 42 j. n. pak předpisuje, že, je-li věc z pravomoci řádných soudů, vyňata, má se řízení v každém období sporu zrušiti jako zmatečné a nepřípustnost pořadu práva vysloviti. Dle toho nenáleží na pořad práva tyto věci: a) věci veřejnoprávní, ovšem mimo starších výjimek, nyní i s výjimkou věcí, pro něž dle zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. zřízen zemský soud v Praze jako výlučné forum a k nimž patří všechny věci veřejnoprávní proti státu a zemím, pro něž není zřízen dle §u 2 čís. 6 zák. ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n. pořad správní. b) věci soukromoprávní (občanské), které jsou »zvláštním zákonem«, lépe řečeno zvláštní platnou právní normou z jurisdikce soudů řádných vyňaty. I těchto je síla, protože mnoho jich je přikázáno

soudům mimořádným nebo rozhodčím a některé též úřadům správním, ale i pro všechny tyto věci soukromoprávní z pravomoci řádných soudů vyňaté platí předpis § 42 j. n., leda že je tu a tam předepsána pro řádné soudy závaznost rozhodnutí, kterým mimořádný neb rozhodčí soud příslušnost mu náležející mylně, avšak právoplatně odmítl (na př. § 24 zák. o soudech živn. čl. XXIV. uv. zák. k c. ř. s.), kdež potom řádnému soudu není dovoleno, odmítnouti věc pro nepřípustnost pořadu práva proto, že náleží na pořad onoho soudu mimořádného nebo rozhodčího. V tomto případě jde o nárok na vydání podílu z fondů čsl. komise melasové v likvidaci. Ohledně práva disposičního nad těmito fondy jest však zvláštní předpis, totiž vl. nař. ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n. o zrušení čsl. komise melasové, jež vydáno na základě zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n. a jež, nařídívši v §u 2 (1 a 2), že komise ta se zrušuje a vstupuje v likvidaci (roz. dle §u 3 dnem vyhlášení nařízení, t. j. 24. října 1921) a že likvidaci tu provede likvidační výbor skládající se ze zástupce ministerstva pro zásobování lidu, financí, zemědělství a obchodu a usnášející se většinou hlasů (při rovnosti s dirimujícím právem předsedy), stanoví v témž §u 2 (3) doslova, že jde-li o použití likvidačních aktiv a zbytku likvidačního fondu pro hrazení všech bezprostředně s prováděním likvidace spojených nákladů a o použití přebytků všech ostatních fondů, jest si likvidačnímu výboru vyžádati rozhodnutí ministerské rady, a dále, že také závěrečný účet likvidační podléhá schválení ministerské rady. Ihned zde vytknouti dlužno, že dle toho likvidační výbor o té věci vůbec nerozhoduje, neboť se nepraví, že by si snad měl vyžádati pouze »schválení« ministerské rady k svému usnesení, tak jako se to praví o závěrečném účtu, nýbrž praví se, že si vyžádá rozhodnutí ministerské rady o použití přebytků všech fondů, takže sám se o použití tom vůbec neusnází a jen věc ministerské radě předloží. Dokonce se ani nepraví, že má nebo může ministerské radě učiniti návrh. O použití přebytků všech fondů, tedy i těch, o něž se jedná, rozhoduje tedy ministerská rada a nenáleží tedy nárok na podíl z nich před řádné soudy. Tu jde o otázku jinou než o otázku, zdali nárok, který si žalobce na fondy ty činí, jest nárokem soukromoprávním, či veřejnoprávním, jdeť o otázku, komu o zbytcích těchto fondů a tudíž i o nárocích na tyto zbytky rozhodovati přísluší, a ta otázka řešena jest zde bez ohledu na právní povahu nároku, ať je veřejnoprávní nebo soukromoprávní, v ten rozum, že přísluší o použití zbytků těch vždy rozhodovati ministerské radě. Zdá se, že dovolatel, jenž si s věcí dal úctyhodnou práci, do ní dosti dobře vidí a že se s této stránky obával pohromy, proč se snaží jí čeliti, i dlužno se zabývati oněmi statěmi jeho důkladného dovolání, jež na tuto otázku vztah mají. Jest to především odst. čís. 7, kde, zabývaje se otázkou fondu rozdílů cenových a stanoviskem odvolacího soudu k ní zaujatým praví v podstatě tolik, že, míní-li odvolací soud, že ministerské výnosy, na které on se k odůvodnění svého nároku na tento fond odvolával, jakož i usnesení melasové komise, která, hovic poukazům výnosy těmi jí uděleným rozdílly cenové na zvláštní účet

ukládala s tím určením, že po úhradě případných ztrát bude přebytek spotřebitelům jako přeplatek vrácen — zrušeny byly vl. nařízením ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n. a že dle tohoto nařízení může ministerská rada libovolně o těchto fondech rozhodovati, dlužno prý tomu odpírati proto, že z ustanovení §u 2 nař., že likvidační výbor melasové komise má si vyžádati rozhodnutí ministerské rady o použití zbytků fondových, lze dovozovati pouze tolik, že likvidační výbor podléhá kontrole ministerské rady, jsa povinen rozhodnutí její si vyžádati, než sám vlastní své rozhodnutí vydá, avšak není prý tím řečeno, že by ministerská rada mohla sama věcně rozhodnouti, neboť nepraví se prý v nařízením, že fondy připadají státu, a nemohou tedy nároky třetích osob na fondy tím býti dotčeny a rozhodnutím ministerské rady býti pomínuty; právo přezkoumávati rozhodnutí likvidačního výboru o zbytcích fondů vyhrazeno prý ministerské radě proto, že při zjišťování, jaký přebytek se jeví a jak ho mezi odběratele rozdělití, může dojíti k různým rozporům. Tu vychází dovolatel z mylného předpokladu, že ministerská rada má v otázce úkol pouze d o z o r č í, majíc přezkoumávati pouze správnost domnělého rozhodnutí likvidačního výboru, kdežto shora ukázáno, že ministerské radě přísluší dle obsahu nařízení v ý l u č n ě r o z h o d o v a c í p r á v o, čímž řečeno, že likvidačnímu výboru v té otázce vůbec žádná pravomoc nepřísluší, že nejde nikterak o schválení jeho usnesení ministerskou radou, nýbrž o vlastní a původní dispozici ministerské rady samé. Dovolatel však také jde za meze této otázky, o kterou tu jediné jde, právě otázky tedy, že p ř í s l u š n o u rozhodovati je jen ministerská rada, neboť se zabývá také již otázkou, jak ministerská rada rozhodnouti smí nebo nesmí: ale to je zde docela vedlejší a nesluší zde zkoumati, jak ministerská rada rozhodne neb podle udání obou stran a příloh založených v Ck XVII. a 464/24 již rozhodla, bude-li neb je-li to správné neb nesprávné, protože jde-li pouze o otázku příslušnosti, nesluší se zatahovati do toho již také otázku hmotného práva, kterou řešiti náleží právě jen příslušnému místu a místu jemu nadřízenému, je-li jaké. Má-li žalobce vskutku právní nárok, bude nebo bylo výlučně věcí ministerské rady, by, rozhodujíc o použití zbytků fondových, o nároku žalobním, jež likvidační výbor, vyžaduje si její rozhodnutí dle §u 2 cit. nař., měl nebo má jí, když u něho přihlášen byl, spolupředložiti — rozhodla a uzná-li jej, pojala do rozhodnutí a přiznala mu jej. Mínil-li žalobce, že ustanovení §u 2 cit. nař., že o použití zbytků fondových má si likvidační výbor vyžádati rozhodnutí ministerské rady, nebylo vysloveno, že v poměru vůči ž a l u j í c í s t r a n ě má o jejím nároku proti melasové komisi rozhodnouti ministerská rada, nýbrž jen, že likvidační výbor má si vyžádati rozhodnutí ministerské rady, není tím nic vyvráceno, neb se i to vrací k tomu, že má o tom rozhodnouti ministerská rada. Neboť o čem má si likvidační výbor vyžádati rozhodnutí ministerské rady? O použití fondových zbytků, na něž přece žaloba právě činí nárok, a tedy jistotně právě také o použití jich na tento nárok neboli vtomně (implicite) o tomto nároku. Dovolatel sám udal v první stolici, že své nároky přihlásil (ve smyslu zákona ze dne 8. června 1923, čís. 121 sb. z. a n.) u likvidačního výboru, že však je tento výměrem ze dne

15. července 1924 neuznal s odůvodněním, že jde o nároky na likvidační aktiva a přebytky fondů, o jichž použití náleží rozhodovati ministerské radě dle Šu 2 cit. nař., a praví žalobce, že, jsa takto odkázán na ministerskou radu, tudíž prý přímo na čsl. stát, žaluje i melasovou komisi i stát. To je zřejmě pochybená cesta. Byl-li odkázán na ministerskou radu, která jediné je příslušná rozhodovati, měl se obrátit na ministerskou radu v její funkci v Šu 2 cit. nař. jí přikázané, ale ne na soud, zaměňiv nesprávným způsobem ministerskou radu (vládu, §§ 70—84 úst. list.) se státem, tedy, kdyby vláda jménem úřadu nazvána býti mohla, když jí ústavní listina pod ně nezahrnuje, úřad (úřední místo) k rozhodování o věci povoláné se stranou, ač ovšem o otázce, zda stát byl by právně legitimován k roli žalovaného, zde rozhodovati nepřislouší. Promlouvaje pak o svém nároku na fond likvidační (vrácení režijní přírážky), praví, že, kdyby se i tu namítalo, že nárok ten byl vládním nařízením ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n. zrušen, nařízení to mohlo prý se týkati leda rozdělení fondů a přebytků, jež byly vlastnictvím Čsl. komise melasové, o jakém však při fondu likvidačním mluvíti prý nelze, neboť peníze ty byly prý komisi melasové pouze k určitému účelu svěřeny se slibem vrácení, nebude-li jich třeba k úhradě nákladů likvidace a cit. nař. nedalo státu právo, by je prostě pro sebe zabavil. Tu opět odvětití sluší, že nejde o to, co je právem hmotným, jímž se tu dovolatel zabývá, nýbrž kdo je o tom právu povolán rozhodnouti. Uplatňoval-li tedy žalobce, že věc je soukromoprávní a o takové že rozhodují řádné soudy, pokud tu není zákonného předpisu věc tu jim odnímajícího (§ 1 j. n.), takového předpisu však žalovaná strana že nevedla, dlužno mu odvětití, že jím je právě § 2 vl. nařízení čís. 373/21, jež považovati sluší proto za zákonný, ježto byl vydán na základě zmocnění zákonodárcova daného zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n. Konečně dlužno přihlédnouti ke stanovisku dovolatelovu, jež zaujal již v první stolici, že čsl. komise melasová případně ministerská rada může rozhodnouti pouze o oněch částech fondů, na něž spotřebitelům nepřislouší nárok, neboť nárok žalobní není prý nárokem na přebytky, čímž chce patrně říci, že přebytkem je teprv to, co zbude po uspokojení všech podobných nároků, jako je nárok žalobní. Kdyby v tom měl pravdu, pak by ovšem ministerská rada příslušna k rozhodnutí nebyla a musili by soudové rozhodnouti, a to vzhledem k cit. plen. rozhodnutí — když přípustnost pořadu práva vyslovena právoplatně z důvodu, že nejde o nárok veřejnoprávní — i tehdy, kdyby ve skutečnosti o nárok veřejnoprávní šlo. Ale dovolatel pravdu nemá, neboť, kdyby »přebytkem« bylo jen to, co nebude vyčerpáno nároky spotřebitelů z oněch tří v žalobě uplatňovaných důvodů, tedy nároky téhož druhu, jako jsou nároky žalobní, pak by v úbec žádných přebytků nebylo a předpis Šu 2, že o použití přebytků rozhoduje ministerská rada, byl by úplně illusorním. Neboť dle vlastního udání žalobcova má se věc tak, že: fond rozdílů cenových měl býti dle výnosů, o něž žalobce svůj nárok opírá, uložen na zvláštní účet a rozdělen mezi odběratele (spotřebitele) a byl stanoven za účelem výpočtu kvot připadajících jednak na

zemědělce a jednak na průmyslníky, zvláštní klíč, takže by vůbec po úhradě těchto nároků spotřebitelů ničeho z něho nezbylo; fond úrokových úspor, ježto komise melasová byla ústavem bezvýdělečným a interkalární úroky ze zaplacených kupních cen nemohly příslušet proto jí, nýbrž bylo je připočísti k dobru těm, kdo kupní ceny zaplatili, tedy opět odběratelům, měl dle příslušného výnosu, pokud ho nebude zapotřebí ku krytí ztrát, mezi jednotlivé spotřebitele rozdělen býti jednotlivě, takže dle toho právě celý zbytek po úhradě ztrát vybývající připadl by odběratelům a opět by ničeho nezbylo, o čem by ministerská rada mohla rozhodnouti; fond likvidace a ční konečně, jehož dotace záležela z 1 Kč 50 h z každé režijní přírážky 5 Kč vybírané z každého q přidělené melasy, měl dle schváleného jednacího řádu sloužiti předem k úhradě nákladů likvidace a ztrát při likvidaci snad nastavších a zbytek měl připadnouti (pokud jde o průmysl na rozdíl od zemědělství, pro něž měl býti odevzdán ministerstvu zemědělství) Družstvu hospodářských lihovarů, pokud se týče rozdělení býti individuálně živnostenským lihovarům a droždárnám podle toho, zda melasa, z níž přírážka vybrána, dodána byla Družstvu, či živnostenským lihovarům a droždárnám, mezi kteréž účastníky patří i žalující, takže ani tu po uspokojení těchto nároků žádný zbytek vybývati by nemohl. Dle toho tedy zbytky fondů, o nichž dle §u 2 cit. nař. má rozhodnouti ministerská rada, obsahují v sobě právě tu část, z níž se žalobce uspokojení svých nároků domáhá, a může proto o těchto jeho nárocích rozhodnouti jen ministerská rada, již arci je volno, nároky ty uznati a ze zbytků fondových je přikázati k placení. Z toho však plyne, že nelze domáhati se přikázání toho na soudě, že pořad práva je nepřípustným. Vysloviti tuto nepřípustnost nebrání zde třetí odstavec §u 42 j. n., neboť ustanovuje, že nepřípustnost pořadu práva nemůže býti vyslovena, vadí-li tomu závazné rozhodnutí vynesené o tom důvodu nepřípustnosti, o nějž jde. V tomto případě byla namítána nepřípustnost pořadu práva z toho důvodu, že nároky žalobní jsou nároky veřejnoprávními, a jen o tomto důvodu první soud rozhodl, neuznav jej. Nebyla však namítána nepřípustnost pořadu práva z toho důvodu, že pořad práva jest zvláštním předpisem vyloučen, i když jde o nároky soukromoprávní, a o tomto důvodu první soud nerozhodl, vůbec si ho ani neuvědomiv, neboť se otázkou příslušnosti ministerské rady dle §u 2 cit. nař. vůbec neobíral, nýbrž uznav nároky za soukromoprávní, pokládal otázku pořadu práva za vyřízenou všeobecným předpisem §u 1 j. n., že o takových nárocích rozhodují soudové. Nevadí tudíž a nemůže vaditi výroku vyslovujícímu nepřípustnost pořadu práva ani shora citované plenární usnesení, které se případem, že tu je dvojí důvod nepřípustnosti pořadu práva a v nižších stolicích rozhodnuto právoplatně jen o jednom, vůbec nezabývá. V tomto případě měl si tedy prvý soud, dospěv k výsledku, že žalobní nároky jsou soukromoprávní povahy, předložiti dále otázku, zda, i když tomu tak, nejsou přece vyloučeny z pořadu práva, zda tu totiž není zvláštní předpis, jenž je vylučuje, a zda tím předpisem není právě § 2 cit. nař. Té otázky si však prvý soud vůbec nepředložil a proto také vůbec nebyla ještě roz-

hodnuta a má tu nejvyšší soud plnou povinnost prvního odstavce §u 42 j. n. Doložití sluší ještě, že žalující strana uváděla také, že stát jmění a fondy melasové komise fakticky převzal, a že tedy stát jest povinen dle §u 1409 obč. zák. závazky komise splnit, t. j. zažalované nároky hraditi. Ale to je myšlenkový pochod, jenž se pohybuje v bludném kruhu. Žalující strana činí nárok na přebytky fondů, o jejichž použití však rozhoduje ministerská rada a nikoli soud: jestliže tedy ministerská rada rozhodla, že přebytky mají odvedeny býti do státní pokladny, nemůže to zvráceno býti tím, že se toto odvedení postaví na základnu §u 1409 obč. zák., neboť tím by se rozhodnutí ministerské rady stalo illusorním. Zde ovšem jde jen o to, že by se stala illusorní příslušnost ministerské rady k rozhodnutí, a nikoli o to, že by učiněné rozhodnutí bylo zvráceno i hmotně. Podotknouti dlužno, že v pravdě o přebytky jde jen u druhých fondů, kdežto u fondu rozdílů cenových nejde — aspoň dle udání žaloby — vlastně o zbytek, nýbrž o fond celý, ale to nehraje roli, neboť pak fond ten patří k likvidačním aktivům, o nichž dle §u 2 cit. nař. platí totéž, co o zbytcích fondů. Avšak, i kdyby napřed z něho hrazeny býti měly, jak sám žalobce později také udává, výlohy likvidace nebo ztráty komise, a šlo by jen o zbytek, platilo by o něm i v tom případě totéž, jako o ostatních fondových zbytcích. Aby bylo zřejmo, že kruh, vedoucí od §u 2 cit. nař. k §u 1409 obč. zák., je chybným, stačí připomenouti, že by se, jde-li o nároky soukromoprávní, mohlo jednati jen o přezkum podle §u 105 ústavní listiny, pakli by tu byly podmínky tohoto předpisu a zákona prováděcího ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., což by však předpokládalo, že výrok vynesl úřad správní a že o nároku uplatňovaném skutečně rozhodl (žalující strana tvrdí, že rozhodl o jeho přihlášce likvidační výbor a ne ministerská rada), zdali však ministerská rada, t. j. vláda, §§ 70 a 84 ústavní listiny, mohla by pokládána býti za »úřad správní«, §§ 85—93 ústavní listiny, bylo by posouditi z předpisů právě citovaných. Ze všeho plyne, že nemůže jíti o nic jiného, než, zda je vl. nař. ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n. platné (§102 úst. list.), kteráž otázka vrcholí, ježto zařízení to vydáno dle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n., v otázce, nepozbylo-li platnosti dle §u 3 cit. zák. Avšak dlužno je pokládati za platné, protože nebyla uveřejněna vyhláška vlády, že platnosti pozbylo, jak poslední věta cit. §u nařizuje, a také takováto neplatnost jeho se ani netvrdí. Nepatří-li však věc na pořad práva, odpadá otázka pasivní legitimace a tím i otázka čl. 273 mír. sml. S. Germ., jež by přišly na řadu teprv, kdyby došlo k rozhodování ve věci.

Čís. 5804.

Pensijní pojištění.

Zaměstnavatel jest povinen náhradou škody rodinným příslušníkům pojištěnce, učinil-li v přihlášce vědomě nebo z nedbalosti nepravdivé údaje. Nároky rodinných příslušníků pojištěnce proti pensijnímu ústavu mají povahu nároků veřejnoprávních a nemohou býti zkráceny dohodou zaměstnavatele se zaměstnancem. Nesprávné udání služebních požitků. Ocenění naturálního bytu, naturálních požitků, deputátních polí.